

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 8. apríl 2020

14. tölublað | 14. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

Verið velkomin í nýja og glæsilega verslun okkar á Hafnartorgi

**MICHELSEN
1909**

Hafnartorg - 511 1900 - michelsen.is

LSR keypti meira en aðrir til samans

Fjárfesti í skráðum félögum fyrir 5,8 milljarða króna í mars á meðan aðrir sjóðir keyptu fyrir samanlagt 4,7 milljarða.

2

Þrýsta á fasteignarisa að slá af leigu Stærstu fataverslunarfyrtæki landsins segja að fasteignafélögin þurfi að gefa afslátt af leigu. Greiðslufrestur dugi skammt.

4

Breytt viðhorf í ríkisrekstrinum Unnið er að því að stórefla fjármálastjórn Hafrannsóknastofnunar. Nýr fjármálastjóri segir viðhorfsbreytingu eiga sér stað.

6

Sveigjanleiki skiptir sköpum „Aðild að ESB er ekki forsenda fyrir góðum rekstri, sjálfbærni í fyrirtækjarekstri og vexti,“ segir Guðlaug Kristinsdóttir, frambjóðandi til formanns SI.

12

Barist við vindmyllur „Frysting verðtryggðra lána hljómar eins og einföld aðgerð en hún er mun flóknari í raunveruleikanum,“ segir Ásdís Kristjánsdóttir, hagfræðingur SA.

14

Þrátt fyrir lokanir á landamærum mega trukkar og lestir ferðast með vörur á milli landa.

Leyfa flutninga milli landa

Vilhelm Þorsteinsson, forstjóri Eimskips, segir að það sé rik áhersla allra landa, þar sem komið hefur verið á samkomu- eða útgöngubanni vegna kórónaveirunnar, að halda flutningakerfinu gangandi. Hann segir að útflutningur frá Íslandi muni taka fyrir við sér en innflutningur. »8-9

FRÉTTABLAÐID/ERNIR

FRÍ HEIMSENDING

Pantið linsur á heimasíðu
Opticalstudio.is
eða í síma 511 5800

Optical Studio

Acuvue Moist, 3 pk.	kr. 8.000
Acuvue Oasys, 3 pk.	kr. 10.250
Dailies Total, 3 pk.	kr. 10.250
Dailies AquaComfort Plus, 3 pk.	kr. 7.250
Acuvue Vita, mánaðar, 2 pk.	kr. 6.150
Acuvue Oasys, 2. vikna, 2 pk.	kr. 4.950
Acuvue, sem dökkna í sól, 1 pk.	kr. 5.900

Keypti meira en aðrir sjóðir til samans

Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins fjárfesti í innlendum hlutabréfum fyrir nærri 5,8 milljarða króna í mars á meðan aðrir lífeyrissjóðir fjárfestu fyrir samanlagt 4,7 milljarða króna. LSR keypti í þrettán félögum í mánuðinum. Gildi fjárfesti aðeins í einu félagi.

Kaup Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins, stærsta lífeyrissjóðs landsins, á hlutabréfum í skráðum innlendum félögum námu hærri fjárhæð en samanlögð innlend hlutabréfakaup annarra lífeyrissjóða landsins í síðasta mánuði. Þetta leiðir athugun Markaðarins í ljós.

Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins fjárfesti þannig í hlutabréfum skráðra félaga hér á landi fyrir nærri 5,8 milljarða króna í mars en til samanburðar nam fjárfesting tíu annarra lífeyrissjóða á sama tíma samanlagt líðlega 4,7 milljörðum króna.

Þar af keypti Lífeyrissjóður verslunarmanna, næststærsti lífeyrissjóður landsins, innlend hlutabréf fyrir um 2,3 milljarða króna í mánuðinum, samkvæmt athugun Markaðarins sem byggist á flöggunartilkynningum og listum yfir tuttugu stærstu hluthafa í skráðum félögum.

Tekið skal fram að athuginin nær ekki til eignarhalds lífeyrissjóðanna í Marel, stærsta skráða félagi landsins, en almennt hafa sjóðirnir verið að minnka við sig í félaginu á undanförunum mánuðum.

Úrvalsvísitala Kauphallarinnar lækkaði um 9,6 prósent í marsmánuði en hún hefur ekki lækkað eins mikið á einum mánuði í ellefu ár eða frá því í mars árið 2009.

Haft var eftir Hörpu Jónsdóttur, framkvæmdastjóra Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins, í Markaðinum í lok síðasta mánaðar að sjóðurinn gripi „þau tækifæri sem gefast með langtímahagsmunum að leiðarljósi“.

„Við höfum verið að taka til okkar það sem við höfum metið sem góðar fjárfestingar og höfum trú á að dýfan verði ekki það langvarandi,“ sagði hún.

Lífeyrissjóðurinn hefur verið virkasti fjárfestirinn á hlutabréfamarkaðinum frá því að markaðurinn tók dýfu í seinni hluta febrúar vegna útbreiðslu kórónaveirunnar

Harpa Jónsdóttir, framkvæmdastjóri Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins, sem hefur verið virkasti fjárfestirinn á hlutabréfamarkaði síðustu vikur. Sjóðurinn bætti við hlut sinn í þrettán félögum í mars. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

/// Hlutabréfakaup lífeyrissjóða í mars í milljörðum króna

LSR	5,8	Birta	0,4	Lífswerk	0,1
LIVE	2,3	Stapi	0,4	Brú	0
Gildi	0,9	Almennir	0,1	SL	0
Fjálsí	0,6	Festa	0,1		

og hefur síðan þá bætt við sig í nær öllum félögum sem hann fer með hlut í.

Stærstu kaup sjóðsins í mánuðinum voru í Regin þar sem sjóðurinn bætti við sig um 5,2 prósent hlut fyrir meira en 1,6 milljarða króna, sé miðað við meðalgengi hlutabréfa í fasteignafélaginu í mánuðinum. Jafnframt bætti lífeyrissjóðurinn verulega við hlut sinn, fyrir um fimm hundruð til eitt þúsund milljónir króna, í Arion banka, Festi, Kviku og Sjóvá.

Lífeyrissjóður verslunarmanna hefur verið næst umsvifamesti líf-

eyrissjóðurinn á innlendum hlutabréfamarkaði undanfarnar vikur, eins og áður sagði, en stærstu kaup sjóðsins í mars voru í Arion banka og Sjóvá þar sem fjárfest var fyrir meira en 500 milljónir króna.

Alls bætti lífeyrissjóðurinn við sig í níu skráðum félögum í mánuðinum á meðan Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins fjárfesti í þrettán félögum.

Gildi lífeyrissjóður fjárfesti í einu skráðu félagi í mars, VÍS, en sjóðurinn keypti fimm prósent hlut í tryggingafélaginu fyrir um 850 milljónir króna þegar Miton

Group seldi níu prósent hlut sinn í félaginu um miðjan mánuðinn.

Frjálsí lífeyrissjóðurinn var, auk fleiri lífeyrissjóða, á meðal kaupenda að hlut bresku eignastýringarinnar en sjóðurinn keypti um 2,6 prósent hlut í VÍS og varð þannig næststærsti einstaki hluthafi tryggingafélagsins á eftir Lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins.

Alls fjárfesti Frjálsí lífeyrissjóðurinn í innlendum hlutabréfum fyrir meira en sex hundruð milljónir króna í mars, samkvæmt athugun Markaðarins, og munar þar mestu um ádurnefnda fjárfestingu í VÍS.

Lífeyrissjóðirnir Birta og Stapi bættu lítillega við sig í nokkrum félögum í mánuðinum en þannig fjárfesti fyrrnefndi sjóðurinn í um tíu félögum og sá síðarnefndi í fimm félögum. Námu fjárfestingar hvors sjóðs um sig nærri fjögur hundruð milljónir króna.

11

milljarðar króna voru samanlögð kaup lífeyrissjóða á hlutabréfum héraðs félaga í mars.

Aðrir lífeyrissjóðir, til að mynda Almenni, Festa og Lífswerk, létu minna til sín taka í mánuðinum og þá bættu SL lífeyrissjóður og Brú, lífeyrissjóður starfsmanna sveitarfélaga, ekki við hlut sinn í neinum félögum, ef marka má lista yfir tuttugu stærstu hluthafa skráðra félaga.

Nokkurs þirringur hefur gætt á meðal sumra viðmælenda Markaðarins á fjármálaarkaði sem vildu að lífeyrissjóðirnir létu meira til sín taka í þeirri lækunarhrinu sem stóð yfir í febrúar og mars. Margir þeirra hefðu lítið gert til þess að viðhalda veltu á daufum markaðinum.

Aðrir viðmælendur benda þó á að eðlilegt sé að sjóðirnir vilji bíða og sjá ef þeir hafi væntingar um að botninum sé ekki enn náð.

„Ég vil ekki að lífeyrissjóðirnir verði björgunarsveitir fyrir einka-fjárfesta sem tóku of mikla áhættu og fóru illa út úr framvirkum samningum,“ sagði einn.

Væntingar eru um að innlendar fjárfestingar lífeyrissjóðanna, þar á meðal í skráðum félögum, muni aukast á næstu mánuðum í ljósi minni fjárfestinga sjóðanna á erlendri grundu.

Þannig hafa Landssamtök lífeyrissjóða hvatt lífeyrissjóði til að halda að sér höndum í gjaldeyriskaupum á næstu mánuðum til að bregðast við samdrætti í útflutningstekjum landsins. Brýnt sé að sjóðirnir „leggja sitt af mörkum við að styðja við íslenskt samfélag og stuðla þannig að stöðugleika þegar gefur á bátinn“, eins og samtökinn sögðu. kristinningi@frettabladid.is

Clearstream byrjar að varsla íslensk skuldabréf á nýjan leik

Aljóðlega uppgjörsfyrirtækið Clearstream tilkynnti í byrjun vikunnar að íslensk skuldabréf verði á ný hæf til uppgjör og vörslu hjá viðskiptavinum Clearstream vegna undanþágu frá skattskyldu vaxtatekna hjá aðilum með takmarkaða skattskyldu.

„Clearstream er að opna á vörslu skuldabréfa í eigu erlendra aðila sem eru með takmarkaða skattskyldu á Íslandi. Skilyrði er að vextir af skuldabréfinu séu undanþegnir frá skattskyldu,“ segir Þóra Björk Smith, sérfræðingur hjá Nasdaq verðbréfamíðstöð.

Á Íslandi er fyrirkomulagið þannig að fjármálafyrirtæki eru staðgreiðslu- og skilaskyld, þ.e.a.s. þau eru með kerfi til þess að reikna út, draga af og skila fjármagnstekjuskatti af vaxtatekjum til ríkissjóðs.

„Útreikningur skatta á vexti sem myndast við söluhagnað skuldabréfa hafa reynst Clearstream sérlega erfiðir viðfangs, þar sem upplýsingar um kaupverð eru ekki tiltækar í þeirra kerfum. Tekjur

ríkissjóðs af slíkri skattheimtu eru nánast engar því aðilarnir sem um ræðir eru með takmarkaða skattskyldu og eru því undanþegnir,“ segir Þóra. Hvergi hafi verið slíkar kröfur á milliliði eins og á Íslandi.

„Þegar Seðlabankinn afnemur innflæðishöftin á síðasta ári var ekki svo mikil aukning í innflæði inn á verðbréfamarkaðinn. Við teljum að þetta sé ein af ástæðunum og höfum verið að vinna með Clearstream í að finna lausn. Erlendur fjárfestir sem hefur áhuga á að kaupa íslensk verðbréf vill geta varslað verðbréfin í gegnum erlendan viðskiptabanka sinn, sem notar vörsluáðila á borð við Clearstream, í stað þess að stofna vörslureikning hjá íslenskum banka,“ segir Þóra.

Þóra segir að undanþágan og ákvörðun Clearstream séu skref í því að auðvelda erlendum fjárfestum að koma inn á verðbréfamarkaðinn, en að auki vinnur Nasdaq að innleiðingu á nýju uppgjörskerfi sem byggir á alþjóðlegum stöðum sem fækkar hindrunum frekar. – þrh

Fjármálaeftirlitinu var tilkynnt um ellefu skortstöður í síðasta mánuði

Fjárfestar tóku ellefu skortstöður í skráðum félögum í síðasta mánuði sem tilkynna þurfti til fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands. Engin þeirra fór þó yfir 0,5 prósent af hlutafé félags þannig að upplýsa þurfti um þær opinberlega.

Þetta kemur fram í svari fjármálaeftirlits bankans við fyrirspurn Markaðarins.

Til samanburðar bærust eftirlitinu níu skortstöðutilkynningar í janúar og þrjár í febrúar. Alls tók eftirlitið á móti 116 slíkum tilkynningum í fimmtán félögum á öllu síðasta ári og á fyrstu þremur mánuðum þessa árs.

Tekið skal fram að fleiri en ein tilkynning getur tilheyrt sömu stöðunni þar sem tilkynna þarf um allar breytingar á stöðu sem nema meira en 0,1 prósent af hlutafé skortselds félags.

Samkvæmt Evrópureglugerð sem tók gildi hér á landi sumarið 2017 þarf að tilkynna fjármálaeftirlitinu um skortstöðu í hlutabréfum þegar hún fer yfir eða fellur undir viðmiðunarmörk sem nema 0,2 prósentum af útgefnu hlutafé félags. Því til viðbótar þarf að láta eftirlitið vita í hvert sinni sem skortstaðan eykst um 0,1 prósentustig umfram fyrrgreind 0,2 prósent mörk.

Fari skortstaðan hins vegar yfir

Engin skortstaða hefur farið yfir 0,5 prósent af hlutafé félags í þrjú ár.

116

skortstöðutilkynningar bærust fjármálaeftirliti Seðlabankans í fyrra og á fyrstu þremur mánuðum þessa árs.

0,5 prósent af hlutafé félags verður að upplýsa um það opinberlega. Ekki hefur verið upplýst um neina slíka skortstöðu frá sumrinu 2017.

Skortstöðutilkynningar voru hvað flestar í mars í fyrra, 21 talsins, en miklar sveiflur einkenndu þá hlutabréfamarkaðinn vegna fregna af björgunartilraunum WOW air sem fór í gjaldþrot undir lok mánaðarins.

Þá var talsvert um slíkar tilkynningar síðasta haust en fjármálaeftirlitinu bærust alls fjórtán skortstöðutilkynningar í september og fjórtán í október. – kj

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFEÐLAG Torg., Kalkofnsvegur 2, 101 Reykjavík, sími 550 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 550 5051

Ritstjóri Hörður Egiðsson hordur@frettabladid.is

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@frettabladid.is Veffang frettabladid.is

LG OLED TV

100%
of 40 testing
members
recommend
Qbuzzador LG 55" OLED C9

EISA
AWARD
Best Product
2019-2020
BEST PREMIUM OLED TV
LG OLED65E9PLA

1 ★★★★★
World's Best Selling
OLED Brand

MARGVERÐLAUNUÐ SJÓNVÖRP

 Heimilistæki

REYKJAVÍK · AKUREYRI · REYKJANESBÆR · SELFOSS · EGILSSTAÐIR · AKRANES

Greiðslufrestur á leigu dugar skammt

Stærstu fataverslunarfyrirtæki landsins segja að fasteignafélögin þurfi að gefa afslátt af leigu. Greiðslufrestur dugi skammt á miklu samdráttarskeiði. Allt að 90 prósentu samdráttur í tekjum fataverslana og mikil skerðing á opnunartímum. Gæti knésett fyrirtæki.

Þrjú af stærstu fataverslunarfyrirtækjum landsins, sem saman veltu nær sjö milljörðum króna árið 2018, telja að fasteignafélögin Reitir og Reginn, sem reka Kringluna og Smáralind, þurfi að slá af leigugreiðslum. Greiðslufrestur séu einn og sér ekki nóg. Háar leigugreiðslur seinna á árinu vegna frestunar muni leggja þungt á verslanir þegar einkaneysla tekur aftur við sér.

„Það varð algjört hrun eftir samgöngubannið og samdrátturinn var 90 prósent þegar verst var. Það koma dagar með einhverri veltu en hún er ekkert miðað við það sem áður var,“ segir Hermann Helgason, framkvæmdastjóri S4S, sem rekur fjölda skóverslana á borð við AIR og Steinar Waage í Kringlunni og Smáralind. S4S þurfti að loka verslunum í Kringlunni og takmarka opnunartíma í Smáralind til að bregðast við samdrættinum.

Markaðurinn hefur greint frá því að Reitir, sem reka Kringluna, og Reginn sem rekur Smáralind, séu tilbúin að veita leigutökum sínum sveigjanleika vegna samdráttar í tekjum. Verslunarmiðstöðvarnar telja um 15 prósent af veltu beggja félaga.

Helgi S. Gunnarsson, forstjóri Regins, sagði að sveigjanleikinn snerist um greiðslufresti en ekki lægri leigugreiðslur. Reginn gæti ekki tekið á sig slíkt högg. Guðjón Auðunsson, forstjóri Reita, sagði að félagið hefði ekki átt í viðræðum um að veita afslætti af leigu. Rykið ætti eftir að setjast.

„Það dugur ekki að rukka leigu fyrir eitthvað sem er ekki til staðar vegna þess að tekjuleysið er algjör forsendubrestur. Að fresta greiðslum gerir ekki neitt fyrir neinn. Þegar allt fer aftur af stað er mjög slæmt að vera með tvo eða þrjú uppsafnaða mánuði af leigugreiðslum á herðunum,“ segir Hermann.

Aðspurður segir Hermann að S4S hafi átt í samskiptum við leigusala sína um að gengið verði lengra til að koma til móts við fyrirtækið.

„Við höfum þrýst á að menn vinni saman og sýni því skilning að fyrir-

Samkomubann hefur sett mark sitt á ásýnd Kringlunnar og afkomu verslana þar að undanfögnu. FRÉTTABLAÐIÐ/ERNIR

Reginn býst við að tapa leigutekjum

Reginn birti í gær greinargerð um rekstrarleg áhrif COVID-19 en þar var meðal annars farið yfir aðgerðir gagnvart leigutökum. Í greinargerðinni kemur fram að veittur hafi verið greiðslufrestur á leigu aprílmánaðar til hluta leigutaka þar til síðar á árinu. Reiknað er með að frestun muni einnig ná til leigu í maí og í

ákveðnum flokkum til júní.

„Þó aðgerðirnar sem ráðist hefur verið í miði við frestun leigugreiðslna er það óumflýjanlegt að það mun ekki duga öllum leigutökum. Því má reikna með að hluti leigutekna tapist, ekki er ljóst hvert umfang þess verður,“ segir í greinargerð fasteignafélagsins.

tæki eru tekjulaus. Það er forsenda fyrir því að halda lífi í þessu verslunarhúsnæði,“ segir Hermann.

Gæti knésett fyrirtæki

Svava Johansen, einn af eigendum NTC, sem rekur Gallerí Sautján og GS Skó ásamt fleiri verslunum, segir að samdráttur innan keðjunnar sé á bilinu 60-80 prósent. Aukin netverslun hafi aðeins vegið upp á móti en nú sé markmiðið

aðallega að geta staðið í skilum á launum og opinberum gjöldum.

„Það þurfa allir að sýna hver öðrum skilning í þessu ástandi. Ef birgjarnir vilja að við verslum við þá áfram eða leigusalararnir að við leigjum hjá þeim áfram þarf að sýna skilning og mér finnst þeir hafa gert það,“ segir Svava sem telur þó að skammur greiðslufrestur dugi skammt.

„Það er búið að velta leigu-

greiðslum áfram en ég veit ekki hvort þeir ætli að slá eitthvað af þessu eða rukka tvöfalda leigu í ágúst eða september. Það gengur engan veginn upp og gæti knésett fyrirtæki,“ segir Svava.

„Þetta þarf að dreifast yfir marga mánuði og auðvitað væri sanngjarnt að fá niðurfellingu að hluta til þegar opnunartimar verslana eru skertir um allt að 45 prósent. Það er eitthvað sem þarf að skoða í haust en ég veit að leigusalararnir eru skynsamir og munu koma með lausnir um lengri dreifingu,“ segir Svava.

Allir í keðjunni vinni saman

Grímur Garðarsson, framkvæmdastjóri Bestseller, sem rekur Vero Moda og Selected ásamt fleiri verslunum í Kringlunni og Smáralind, segir að sárafair séu á ferli í verslunarmiðstöðvunum.

„Salan er því brot af því sem hún er undir venjulegum kringumstæðum. Ætli við séum

Við höfum þrýst á að menn vinni saman og sýni því skilning að fyrirtæki eru tekjulaus. Það er forsenda fyrir því að halda lífi í þessu verslunarhúsnæði.

Hermann Helgason, framkvæmdastjóri S4S

ekki á milli 20-30 prósent miðað við venjulega daga,“ segir Grímur en bætir þó við að netverslun hafi aukist á móti og salan hjá Nespresso sé mörgum tugum prósentu umfram sölu í mars á síðasta ári.

Spurður hvort Bestseller hafi þrýst á að leigusalar veiti afslætti af leigugreiðslum svarar Grímur að hann vilji frekar vinna með fasteignafélögunum að því að finna lausn í stað þess að setja afarkosti.

„En ég get ekki ímyndað mér annað en að þetta endi í einhvers konar afslætti. Það gengur best ef smásalan, leigusalararnir, birgjarnir og bankarnir vinna saman að því að halda hjólunum gangandi,“ segir Grímur.

„Ég hef fundið fyrir því, alveg sama hvert er farið, að menn skilja að ef þú ert að selja 20-30 prósent af því sem þú varst að selja áður þá er ekkert hægt að ætlast til þess að maður borgi allt upp í topp. Ég hrósa leigusölum, bönkum og birgjum og öðrum fyrir að standa saman í þessu af því að menn vita að þetta er tímabundið ástand,“ bætir Grímur við.

Þá telur hann ljóst að leiguverð í helstu verslunarhúsum landsins þurfi að lækka.

„Mollin eru í erfiðari stöðu. Það eru margar verslanir sem hafa ekki getað borgað reikningana síðustu mánuði og því er ljóst að verðin á þessum helstu verslunarmarkaðum þurfa að komast í eðlilegra og samkeppnishæfara form. Þegar fyrirtæki geta ekki staðið undir leigunni fækka þau verslunum og leita annað,“ segir Grímur. thorsteinn@frettabladid.is

Þetta flytur sig ekki sjálft!

(Atvinnubílar á langtímaleigu koma hreyfingu á hlutina)

SIXT
langtímaleiga

Verð frá:
63.900 kr. á mán. án vsk.
Verð með vsk. frá: 79.236 kr. á mánuði.
Pantaðu bílinn á sixtlangtímaleiga.is.

Innifalið í langtímaleigu:

- Tryggingar og gjöld
- Dekk og dekkjaskipti
- Þjónustuskoðanir
- Hefðbundið viðhald

Sixt langtímaleiga einfaldar reksturinn
Kynntu þér kosti langtímaleigu á sixtlangtímaleiga.is eða hafðu samband við viðskiptastjóra Sixt í síma 540 2222 eða á vidskiptastjori@sixt.is.

TOYO TIRES

MAXXIS

Laufenn
Journey in Style

INTERSTATE
TIRES

NORDEX
-great tires

NANKANG
FREE YOUR WAY

FYRIR VINNANDI FÓLK!

Fáðu góð ráð um réttu dekkin á vinnutækið þitt hjá fagmönnum okkar

ÚRVAL DEKKJA FYRIR STÓRA OG SMÁA ATVINNUBÍLA!

Nano Energy

Carrier

Nankang

VAN GT

Observe VAN

TOYO TIRES

PIRELLI

NANKANG
FREE YOUR WAY

INTERSTATE
TIRES

TOYO TIRES

STÆRÐIN
SKIPTIR EKKI MÁLI

Breiðhöfði 13
110 Reykjavík
590 2080

Fiskislóð 30
101 Reykjavík
561 4110

Grjóthálsi 10
110 Reykjavík
561 4210

Lyngási 8
210 Garðabæ
565 8600

Njarðarbraut 9
260 Reykjanesbæ
420 3333

Njarðarnesi 1
603 Akureyri
460 4350

NESDEKK
nesdekk.is / 561 4200

Andri Már Ingólfsson, fjárfestir og fyrirverandi eigandi Primera Air.

Andri sýknaður af 54 milljóna kröfu Eikar

Héraðsdómur Reykjavíkur sýknaði nýverið Andra Má Ingólfsson, fjárfesti og fyrirverandi aðaleiganda Primera Air, af 54 milljóna króna skaðabótakröfu Eikar fasteignafélags vegna kaupa félagsins á Hótel 1919 af fjárfestinum árið 2016.

Forsvarsmenn Eikar töldu að hlutaféð í Hótel 1919 hefði ekki haft áskilda kosti í samræmi við ábyrgðaryfirlýsingar Andra Má Ingólfssonar í kaupsamningnum þar sem gögn frá fjárfestinum hefðu verið röng og misvisandi.

3,6

milljarðar króna var kaupverð Eikar á Heimshótelum.

Eik byggði einkum á því að við endurskoðun ársreiknings hótelsins fyrir árið 2016 hefði komið í ljós röng færsla á viðhaldssjóði sem skammtímaskuldbindingu í efna-hagsreikningi félagsins fyrir kaupin. Þannig hefðu gjaldfærslur vegna framlags í viðhaldssjóðinn verið gjaldfærðar skattalega í andstöðu við lög á árunum 2005 til 2015.

Eik hefði því þurft að láta fara fram leiðréttingu upp á 53 milljónir króna til hækunar á tekjuskattinninn félagsins og ógreiddum sköttum sem hefði rýrt verðmæti hins seldu um samsvarandi fjárhæð.

Dómurinn taldi Eik ekki hafa fært sönnur á að Andri Már hefði leynt gögnum um meðferð viðhaldssjóðsins. Var meðal annars bent á að félagið hefði látið gera ítarlega áreiðanleikakönnun fyrir kaupin sem ekki hefði leitt áður nefnda annmarka í ljós. Ekki hefði verið upplýst um annmarkana fyrr en við endurskoðun Deloitte síðar.

Til viðbótar sagði dómurinn Eik ekki hafa getað bent á það hvaða gögn það voru sem leiddu til þess að umræddur annmarki var fyrst greindur við endurskoðun Deloitte og hvers vegna hann hafi farið fram hjá bæði Andra Má og fasteignafélaginu fram til þess.

Eik var með öðrum orðum ekki talið hafa leitt í ljós að það hefði ekki haft aðgengileg sömu gögn – um fyrirnefndan viðhaldssjóð – og Andri Már hefði haft yfir að ráða við sölnu. – *kj*

Breytt viðhorf í ríkisrekstri

Unnið er að því að stórefla fjármálastjórn Hafrannsóknastofnunar. Nýr fjármálastjóri segir að viðhorfsbreyting sé að eiga sér stað. Ný skýrsla ráðuneytisins varpaði ljósi á 140 milljóna króna mistök.

Þegar þú veist hvað hlutirnir kosta geturðu tekið upplýstari og betri ákvarðanir," segir Sigvaldi Egill Lárusson, fjármálastjóri Hafrannsóknastofnunar, í samtali við Markaðinn en hann hefur unnið að því að taka fjármálastjórn stofnunarinnar föstum tókum. Stórbættir verkferlar og upplýsingagjöf hafa skilað árangri á skömmum tíma.

Sigvaldi tók við sem fjármálastjóri Hafrannsóknastofnunar vorið 2019 en í byrjun árs hafði stofnunin verið í kastljósi fjölmiðla vegna hallareksturs. Í kjölfarið ákvað atvinnuvegaráðuneytið að gera úttekt á fjármálum og fjármálastjórn Hafrannsóknastofnunar sem Sigvaldi tók þátt í að vinna.

Ein af niðurstöðunum var sú að ekki væru margir skráðir verkferlar sem sneru beint að fjármálastjórn og rekstri, svo sem við kostnaðarmat rannsóknarverkefna, gerð rekstraráætlunar og eftirlit með kostnaði.

„Stærsta breytingin er viðhorfsbreyting þar sem markmiðið er að nota þær tækninýjungar sem eru í boði til að lágmarka sóun úr verkferlunum okkar og gera opinberan rekstur skilvirkari. Við komum auga á verkferil sem hægt væri að einfalda eða rafvæða með litlum tilkostnaði en skilar miklum árangri. Verkferillinn er svo skráður í nýtt gæðakerfi sem verið er að taka í notkun," segir Sigvaldi.

Innleiddar voru ýmsar umbætur í fjármálastjórn Hafrannsóknastofnunar. Til var góður grunnur en stofnunin er með verkþókhald sem heldur utan um flest verkefni stofnunarinnar. Verkþókhald stofnunarinnar verður þróað áfram þannig að það endurspegli allan kostnað sem fellur til við viðkomandi verkefni.

„Hvað kostar að veita ríkinu ráðgjöf um stofnmat á þorski? Verkþókhaldið er ómetanlegt verkferi til þess að geta sagt hvað verkefnið okkar eru að kosta, hvort sem það eru rannsóknarverkefni, útseld vinna eða ráðgjöf til stjórnvalda um stofnmat á þorski. Við þáð eýkst kostnaðarvitund bæði stjórnenda og starfsmanna," segir Sigvaldi.

Hafrannsóknastofnun fjárfesti auk þess í áætlunarkerfi fyrir verkþókhaldið og er í því hægt að áætla allan kostnað sem fellur til við verkefni stofnunarinnar. Áður var áætlað fyrir flest verkefni en ekki var kannað með rauntölum hvort áætlanirnar væru að standast.

„Þarna erum við komin hvað lengst. Aðrar ríkisstofnanir sem einnig nota verkþókhald hafa horft til áætlunarkerfis okkar og það stendur til að þær nýti sér okkar vinnu til að innleiða kerfið einnig hjá sér," segir Sigvaldi.

„Ég á í mjög góðum samskiptum við aðra fjármálastjóra hjá þeim

Sigvaldi Egill Lárusson tók við sem fjármálastjóri Hafrannsóknastofnunar vorið 2019. FRÉTTABLAÐIÐ/ERNIR

140 milljóna króna mistök

Hafrannsóknastofnun var rekin með 239 milljóna halla á árinu 2018 en fram að því hafði afkoma stofnunarinnar sveiflast nokkuð undanfarin ár. Tvær ástæður voru fyrir þessum hallarekstri. Annars vegar minnkaði framlag úr Verkefnasjóði sjávarútvegsins um 100 milljónir og hins vegar voru gerð mistök í meðferð fjárfestingaheimildar sem urðu

til þess að stofnunin eyddi 140 milljónum umfram heimild.

„Framlagi ríkissjóðs er skipt upp eftir því hvað fer til rekstrar og hvað fer til fjárfestinga. Mistökkin voru þannig að 140 milljónum var ráðstafað tvisvar, það er að segja bæði í rekstur og fjárfestingar. Heildarfjárveitingin var sett í rekstur og svo 140 milljónir aukalega í fjárfestingar," útskýrir Sigvaldi.

ríkisstofnunum sem við berum okkur saman við og ég held að það sé mikil vakning hjá ríkisstofnunum í þessum efnunum."

Kvikari viðbrögð

Verklagi við samþykkt reikninga var einnig breytt en nú hafa sviðsstjórar verið gerðir ábyrgir fyrir rekstri sinna eininga og því að samþykkja rafrænt allan kostnað sem þeirra svið stofnar til. Fyrirkomulagið var þannig að fjármálastjóri samþykkti einn alla reikninga sem komu til stofnunarinnar. Á árinu 2018 voru reikningarnir 5.831 talsins.

„Við breyttum þessu þannig að sviðsstjórar þyrftu að reka svið sin innan heimilda og gáfum þeim tækin til þess. Þessi breyting, ásamt því að fara mánaðarlega yfir rekstrar-skýrslur og helstu frávik í rekstri

Það er viss mótstaða við allar breytingar en öllum sem þekktu til stöðu Hafrannsóknastofnunar á þessum tíma var ljóst að ekki væri komist hjá því að fara í uppsagnir.

með sviðsstjórunum og forstjóra, gerir okkur kleift að bregðast fyrir við ef verkefni eru að fara fram úr áætlunum. Allir eru upplýstir um stöðuna," segir Sigvaldi.

Þá hefur Hafrannsóknastofnun tekið í gagnið nýjar rekstrar-skýrslur fyrir stjórnendur og verkefnisstjóra rannsókna. Skýrslurnar eru

í Power Bi og beintengdar við vöruhús gagna hjá Fjársýslu ríkisins þannig að þær uppfærast á hverri nóttu. Skýrslurnar eru aðgengilegar öllum starfsmönnum á innrætti stofnunarinnar. Sigvaldi segir að áður hafi verið erfitt að nálgast nothæfar rekstrarupplýsingar um einstaka svið eða verkefni.

Treystu of mikið á óreglulegar tekjur

Hafrannsóknastofnun þurfti að lækka fastan kostnað og létu fimmtán manns af störfum hjá stofnuninni í nóvember í tengslum við hagræðingaradgerðir.

„Það er viss mótstaða við allar breytingar en öllum sem þekktu til stöðu Hafrannsóknastofnunar á þessum tíma var ljóst að ekki væri komist hjá því að fara í uppsagnir. Hafró treysti of mikið á óreglulegar tekjur og þess vegna þurfti að taka á fasta kostnaðinum sem var of hár, einnig þurfti að mæta tveggja prósentu hagræðingarkröfu," segir Sigvaldi og bendir á að stofnunin hafi til að mynda treyst mikið á tekjur vegna útleigu rannsóknarskipa til Noregs.

„Svo kom á daginn fyrir ekki svo löngu að ekkert verður af þessari leigu því norska hafrannsóknastofnunin er líka í hagræðingu. Við vorum aftur á móti búin að ráðast í aðgerðir til að geta tekist á við svona tekjutap. Staðan var ekki þannig í fyrri," segir Sigvaldi.

thorsteinn@frettabladid.is

Hagnaður Almenna leigufélagsins minnkaði um 95 prósent

Almenna leigufélagið, eitt stærsta leigufélag landsins, hagnaðist um 22 milljónir króna á síðasta ári, samkvæmt nýlegum ársreikningi félagsins. Til samanburðar nam hagnaður ársins 2018 tæplega 400 milljónum króna og dróst hann því saman um 95 prósent milli ára.

EBITDA leigufélagsins – afkoma fyrir afskriftir, fjármagnsliði og skatta – var jákvæð um tæpa 1,7 milljarða króna í fyrri borið saman við 1,5 milljarða króna árið 2018 og hækkaði þannig um ríflega tólf prósent á milli ára. Matsbreyting fjárfestingareigna var um 94 milljónir króna í fyrri en til samanburðar var

Maria Björk Einarsdóttir, framkvæmdastjóri leigufélagsins.

hún 1.050 milljónir króna árið áður. Fjármagnsgjöld Almenna leigufélagsins voru alls 1,8 milljarðar króna í fyrri og lækkuðu um tæpar 200 milljónir króna frá árinu 2018.

Rekstrartekjur leigufélagsins, sem átti í lok síðasta árs alls 1.230 íbúðir, voru líðlega 3,0 milljarðar króna í fyrri samanborið við tæplega 2,8 milljarða króna árið 2018. Þá nam rekstrarkostnaður þess nærri 1,4 milljörðum króna á síðasta ári og jókst um hátt í fimm prósent á milli ára.

Í skýrslu stjórnar Almenna leigufélagsins er tekið fram að áhrifa kórónaveirunnar gæti fyrst og fremst í skammtímaleigustarfsemi

46

milljarðar króna var bókfært virði fjárfestingareigna Almenna leigufélagsins í lok síðasta árs.

félagsins vegna mikils samdráttar í eftirspurn. Í lok síðasta árs voru 98 íbúðir í skammtímaleigu en félagið vinnur nú að því færa íbúðir úr slíkrri leigu í langtímaleigu samhliða því sem ráðist hefur verið í hagræð-

ingaraðgerðir í rekstri skammtímaleigunnar.

Til þess að fyrirbyggja aukin vanskil í langtímaleigurekstrinum hefur leigufélagið búið þeim viðskiptavinum sem lenda í tímabundnum tekjumissi, að lækka greiðslubyrði tímabundið og dreifa greiðslum yfir lengra tímabil.

Er það jafnframt mat stjórnar og stjórnenda félagsins að ekki séu forsendur á þessari stundu til þess að gera aðlaganir á gangvörðismati fjárfestingareigna þess, eins og það er orðað í ársreikningnum, en umræddar eignir leigufélagsins voru metnar á ríflega 46 milljarða króna í lok síðasta árs. – *kj*

Háir nýsköpunarstyrkir eru í boði

Fyrirtæki og stofnanir nýti kreppuna til að afla alþjóðlegra styrkja til vöruþróunar. Allt að 3,5 milljónir evra í boði frá Evrópusambandinu. Evris aðstoðaði við að afla styrkja fyrir 1,5 milljarða króna í fyrria. Auka þurfi sóknarstyrki til fyrirtækja.

Helgi Vífill
Júliússon
helgivi@frettabladid.is

Mikilvægt er að islensk fyrirtæki sækja alþjóðlega styrki til vöruþróunar þegar heimshagkerfið er í frosti. Þeir geta verið býsna háir. Þetta segir Anna Margrét Guðjónsdóttir, framkvæmdastjóri Evris. Kreppur leiði oft til þess að nýsköpun fari á flug.

„Með skipulögðum aðgerðum geta islensk fyrirtæki sem eru með góða vöru og öflugt teymi hent út neti á þrjá feikilega stóra alþjóðlega nýsköpunarsjóði. Þeir eru á vegum Evrópusambandsins, og stjórnvalda í Bretlandi og Bandaríkjunum. Í stað þess að fyrirtæki sem leggja stund á vöruþróun skeri niður á þessum erfiðu tímum og segi upp starfsfólki er rétt að snúa vörn í sókn og nýta alþjóðlega styrki til þess að efla nýsköpun hér á landi í kreppunni,“ segir hún og bætir við að sumt af því sem fyrirtæki séu að þróa eigi betur heima í evrópska styrkjakerfinu á meðan annað eigi heima í því breska eða bandaríska. Stofnanir í samstarfi við nýsköpunarfyrirtæki geta einnig sótt um erlenda styrki til vöruþróunar.

Evris aðstoðar fyrirtæki og stofnanir við að afla

Anna segir að nýsköpun fari oft á flug í kreppu. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

Björgunarpakkinn fari líka í sóknarstyrki

„Það er almennt viðurkennt að það krefst mikillar sérfræðivinnu að sækja um erlenda nýsköpunarstyrki,“ segir Anna Margrét. „Rannís hefur í nokkur ár boðið svokallaða sóknarstyrki. Það eru styrkir til að fjármagna vinnuna við að sækja um stærri styrki til Evrópusambandsins. Þeir eru frekar lágir og þeim er einungis útdelt einu sinni á ári. Á hinum Norðurlöndunum eru sóknarstyrkir mun hærrí og þeim er útdelt þrisvar til fjórum sinnum á ári. Það væri æskilegt ef íslensk stjórnvöld myndu horfa til hinna Norðurlandanna hvað þetta varðar. Það væri til dæmis skynsamlegt að verja hluta af björgunarpakka ríkisstjórnarinnar til þess að auka sóknarstyrki til fyrirtækja sem vilja sækja um erlenda styrki og styðja þannig vegferð íslenskrar nýsköpunar á alþjóðlega markaði. Það stendur eðlilega oft í sprotafyrirtækjum sem hafa lítið fé á milli handanna að kaupa þjónustu eins og okkar.“

styrkja til vöruþróunar frá Evrópusambandinu, Bandaríkjunum og Bretlandi. Evris er umboðsaðili alþjóðlegra ráðgjafafyrirtækisins Inspiralia Group á Norðurlöndum sem vinnur umsóknirnar. „Við höfum aðstoðað við að afla stærsta hluta alþjóðlegra nýsköpunarstyrkja sem hingað hafa borist á undanförunum árum,“ segir Anna Margrét. Í fyrria aðstoðaði Evris við að afla styrkja fyrir 1,5 milljarða króna sem er svipuð fjárhæð og árin á undan.

Anna Margrét segir að nýsköpunarfyrirtæki geti sótt um styrki, allt að 3,5 milljónum evra, til ESB. Kerécis hafi til að mynda á síðasta ári fengið þriggja milljóna evra styrk eða jafnvirði 470 milljóna króna, OZ 2,5 milljónir evra í styrk og Saga Natura 1,5 milljónir evra.

Bretar bæta í

Við útgöngu Bretlands úr ESB lagði breska ríkisstjórnin mikið fé í tækniþróunarsjóð í því skyni að auka nýsköpun í landinu. Öll fyrirtæki sem reka útibú í Bretlandi geta sótt um styrk. „Býsna mörg íslensk fyrirtæki reka útibú þar í landi. Eins eru mörg fyrirtæki áhugasöm um að stofna útibú í Bretlandi til að afla styrkjanna,“ segir hún.

Til að sækja um nýsköpunarstyrki í Bandaríkjunum verða fyrirtækin að vera staðsett þar í landi og í meirihlutaeigu Bandaríkjamanna eða einstaklinga með græna kortið.

„Við erum dæmis að vinna með Eyri Ventures að því að opna dyr fyrir sprota í þeirra eignasafni í bandaríska samkeppnissjóði, samþæflega þeim sem sóttir hafa verið til Evrópu með góðum árangri. Mörg fyrirtæki í eignasafninu þeirra eiga fullt erindi í að sækja í þessa sjóði og þar sem einn stjórnarmanna í Eyri Ventures er búsettur þar vestra og með græna kortið er þetta tiltölulega greið leið og mjög skynsöm.“

Fyrirtækin sem Evris vinnur yfirleitt með eru komin með frumgerð í hendur. „Á skalanum núll til níu; núll væri hugmynd í háskóla og níu fyrirtæki sem væri reiðubúið að hefja sókn á alþjóðlega markaði, þá vinnum við yfirleitt með þeim sem eru fimm á þessum skala. Þau eru enn að þróa vöruna, þurfa að skala upp, sækja um einkaleyfi, undirbúa alþjóðlega markaðssetningu og fleira. Það getur verið afar kostnaðarsamt. Mörg fyrirtæki ná ekki lengra upp á þennan mælikvarða en í fimm eða sex því brekkan er svo mikil. Þess vegna hafa stjórnvöld víða um heim lagt mikið fé í að aðstoða fyrirtækin við að ná árangri.“

Spurð hvaða líkur séu á að fá styrk segir hún um fjórðung fyrirtækja sem Evris hafi unnið með hafi hlotið styrk. „Góður árangur skýrist meðal annars af því að við veljum vandlega með hvaða fyrirtækjum við vinnum með tilliti til þess hve líklegt er að þau hljóti styrk,“ segir Anna Margrét.

VIÐ VINNUM FYRIR ÞIG.

Traust | Þekking | Árangur

MAGNA

L Ö G M E N N

LOGMENN@MAGNA.IS | 571 5400 | MAGNA.IS

„Sjávarútvegsfyrirtæki geta brugðist við breyttum aðstæðum með því að selja frystan fisk í meiri mæli í stað þess að flytja hann út ferskan,“ segir Vilhelm Þorsteinsson, forstjóri Eimskips. FRÉTTABLAÐIÐ/V

Helgi Vífill
Júlíusson
helgivifill@frettabladid.is

Seldi fljótlega fimm skip frá Eimskip

Við munum forðast að taka ákvarðanir á tímum kórónaveirunnar sem eru hjálplegar til skemmri tíma en koma Eimskip illa þegar er horft fram á veginn. Ákvarðanir sem teknar eru á þessum tímum eiga að vera til þess fallnar að Eimskip komi sterkara úr öldurótinu. Þetta segir Vilhelm Þorsteinsson, forstjóri fyrirtækisins.

Hann segir að það sé rík áhersla allra landa þar sem komið hefur verið á samkomu- eða útgöngubanni að halda flutningskerfinu gangandi. „Þrátt fyrir lokanir á landamærum mega trukkar og lestir ferðast með vörur á milli landa. Það á við um Evrópu, Bandaríkin, Kanada og fleiri. Það skiptir máli því flutningskerfið okkar er oft hluti af stærri heild. Starfsemi fyrirtækisins getur því haldið áfram.“

Vilhelm segir að útflutningur frá Íslandi muni taka fyrir við sér en innflutningur. „Óvissa í útflutningi á sjávarafurðum mun vara skemur. Sjávarútvegsfyrirtæki geta brugðist við breyttum aðstæðum með því

Vilhem Þorsteinsson tók við sem forstjóri fyrir um einu ári. Segir að það hafi verið of mikill skrifstofukúltúr í fyrirtækinu og vinnur að því að bæta úr því. Útflutningur taki fyrir við sér en innflutningur. Hagræddi mikið á síðasta ári. Uppgjörið var varnarsigur í ljósi þess að magn í flutningi minnkaði.

að selja frystan fisk í meiri mæli í stað þess að flytja hann út ferskan. Þótt magn á fiski sem flutt er út dragist saman er það tímabundið því fiskurinn verður veiddur, hvort sem það á að afhenda hann ferskan eða frosinn. Afhending á fiski mun því eingöngu frestast og við höfum ekki áhyggjur af því.“

Týnd í þoku
Hvernig horfir kórónaveiran við þér í efnahagslegu tilliti?

„Ástandið minnir um margt á fólk sem týnist á fjöllum í þoku. Það sér ekki handa sinna skil og kemur því ekki auga á kunnuglega staðhætti í landslaginu. Það er mikil óvissa. Það hefur enginn glímt við

aðstæður sem þessar áður.

Ísland er fjárhagslega vel í sveit sett til að takast á við vandann; skuldir hins opinbera, atvinnulífs og heimila eru hóflegar. Atvinnuleysi hefur verið lítið þótt það hafi farið vaxandi að undanförunu. Hagkerfið bregst hratt við breyttum aðstæðum. Þegar samkomubanninu lýkur ætti innlend starfsemi að taka við sér, þótt það geti tekið lengri tíma en margir vona.

Það verður líka að horfa til þess að það mun taka ýmis önnur lönd lengri tíma að komast út úr vandanum. Ef ástandið verður erfitt alþjóðlega í einhverja mánuði munu ferðamenn ekki sækja Ísland heim í miklum mæli í sumar. Það verður ekki fram hjá því lítið að það hve hratt Ísland mun vinna sig úr vandanum snýr ekki eingöngu að aðstæðum heima fyrir heldur líka því hvernig löndum sem við fáum ferðamenn frá og eigum í viðskiptum við muni reida af.

Eins og ég nefndi áðan er flutningaleiðum haldið opnum þrátt fyrir hömlur á ferðum fólks. Það á svo eftir að koma í ljós að hve miklu leyti kórónaveiran mun hafa áhrif á það magn sem við flytjum. Eftir því sem samkomu- og útgöngubann

Þótt magn á fiski sem flutt er út dragist saman er það tímabundið því fiskurinn verður veiddur, hvort sem það á að afhenda hann ferskan eða frosinn.

varir lengur hefur það meiri áhrif á neyslu.

Það eru ákveðnir flokkar sem verða áfram sterkir, eins og flutningur á matvöru hingað til lands, en svo munu flutningar sem rekja má til dæmis til ferðaþjónustu og byggingariðnaðar dragast saman. Hið opinbera hefur gefið út að flýta eigi mörgum framkvæmdum sem hluta af viðspyrnunni. Það kann að hafa í för með sér aukna flutninga.

Innflutningur er ekki enn farinn að bera þess merki að það er kórónaveirufaraldur. Það var til dæmis mikið flutt inn í mars. Það var óvenju mikið flutt inn af matvöru sem ratar í matvörubúðir. Það er flutt mikið inn af ferskri matvöru eins og grænmeti og ávöxtum í hverri einustu viku frá Danmörku

Ég vil að starfsmenn geti nálgast mig og ég hef verið skýr á því að við verðum að stytta boðleiðir.

sömu þjónustu fyrir útflutning og áður, þótt við drögum úr hraðþjónustu á milli Reykjavíkur og Rotterdam. Í ljósi þess að við teljum að fiskur verði fluttur út frosinn í meiri mæli á næstunni teljum við það skynsamlega breytingu. Við munum áfram bjóða upp á hraðflutning á ferskum fiski til Bretlands og Danmerkur. Flytja má ferskan fisk þaðan til Frakklands með trukkum. Við verjum hraðþjónustu í innflutningi á ferskvöru með því að fá skip frá Árósum og Rotterdam í byrjun viku sem hentar vel heildsölum og verslunum.

Að sama skapi minnkuðum við afkastagetuna í kerfinu og skiludum um tveimur gömlum flaggskipum, Godafossi og Laxfossi, tveimur mánuðum fyrr en áætlað var. Það er gott að hafa þennan sveigjanleika. Með þessari breytingu erum við að hagræða talsvert í flutningakerfinu. Skipin voru seld í desember en við leigðum þau aftur á meðan beðið var eftir nýjum skipum úr smíði. Við fáum fyrra skipið afhent vonandi núna í lok annars ársfjórðungs.“

Hvað eruð þið með mörg skip í rekstri?

„Við vorum með tíu gámaskip í siglingum en þeim hefur verið fækkað í átta. Það sigldu áður sjö skip frá Íslandi til Evrópu en nú sigla fimm skip þá leið. Jafnframt sigla þrjú skip frá Íslandi til Kanada og Bandaríkjanna. Eftir breytinguna verðum við með nógu mikla afkastagetu til að sinna viðskiptavinum. En það verður líka að viðurkennast að undanfarna mánuði hefur nýting skipanna ekki verið nógu góð.“

Eimskip rekur líka fjögur frystiskip sem sigla frá Noregi til Hollands og Bretlands og til baka. Af þeim eigum við þrjú og leigjum eitt. Við seldum þrjú frystiskip við lok síðasta árs og fækkuðum skipum í rekstri um tvö því við leigðum eitt þeirra í tvö ár. Að lokum eigum við svo ferjurnar Baldur og Særúna á Breiðafirði.“

Fimm skip seld

Hverju hefurðu breytt hjá Eimskip frá því þú tókst við keflinu í janúar á síðasta ári?

„Við höfum ráðist í ýmis verkefni, til dæmis höfum við samþætt hluta af stodeiningum í öflugar miðlægjar einingar, víða hætt að nota skrifstofur og einkabílastæði sem eru svona kúltúrmál og tekið ákvörðun um að sameina höfuðstöðvar í Vöruhótelinu og þannig fækka skrifstofufermetrum umtalsvert.“

Eitt af stóru verkefnum var að breyta skipaflota félagsins og við seldum fimm skip úr flota Eimskips. Við vorum sátt við sölnu á sínum tíma en í ljósi stöðunnar getum við verið enn ánægðari með að hafa drifið í henni. Það hefði verið mun erfiðara að selja skipin núna.“

Af hverju var ákveðið að selja skipin?

„Í Noregi var hugmyndin að aðlaga afkastagetu okkar betur að starfseminni og því magni sem flutt var. Við vorum með of mikla afkastagetu og kerfið var of dýrt. Það hefur sýnt sig að hægt og sigandi hefur sá rekstur batnað.“

Á Íslandi seldum við tvö elstu gámaskipin og fáum tvö ný í staðinn. Það er hluti af endurnýjun flotans. Hin ástæðan var að við verðum að auka arðsemi af rekstri félagsins og til þess þarf að velja við hverjum steini, þar á meðal að grandskóða siglingakerfið og stilla það þannig af að afkoman verði viðunandi. Afkoman af siglingakerfinu hefur ekki verið viðunandi á síðustu árum.“

Var of dýrt og teygt

Var siglingakerfið orðið of viðfeðmt?

Blóðpeningur að borga sektir

Fjármálaeftirlitið (FME) sektaði Eimskip um 50 milljónir króna árið 2017 fyrir að hafa ekki birt innherjaupplýsingar eins fljótt og auðið var. „Það er blóðpeningur í mínum huga að borga sektir. Ég hef því talað um það skýrt innanhúss að það komi ekki til greina að fá fleiri sektir. Við eigum frekar að birta einni fréttatilkynningu of mikið í stað þess að spara við okkur í þeim efnum. Samstarfsfólk mitt er sammála mér hvað það varðar. Þetta er með ólíkindum há sekt,“ segir Vilhelm.

„Já, það var orðið of dýrt og of teygt. Því fylgir mikill sveigjanleiki að vera ekki einvörðungu með eigin skip í rekstri. Eins og ég hef nefnt, þá stóð okkur til boða að skila tveimur skipum og í ljósi stöðunnar sem kórónaveiran skapar var bruggið á það ráð að gera það við fyrsta tækifæri. Sá sveigjanleiki væri ekki fyrir hendi ef við ættum öll skipin. Þess vegna er skynsamlegt að vera með blöndu af eigin skipum – sem bjóða upp á ákveðið öryggi í rekstri – og leiguskipum. Leiguskip bjóða jafnframt upp á sveigjanleika, til dæmis ef það þarf annað skip sem er með krana eða eitthvað því um líkt.“

Heldurðu að tekjur Eimskips muni dragast mikið saman vegna kórónaveirunnar?

„Við vinnum með nokkrar sviðsmyndir hvað það varðar og þær miðast ekki eingöngu að þróuninni á Íslandi. Blessunarlega er Eimskip með marga tekjustrauma. Það má skilgreina tekjustraumana meðal annars á þennan máta: Innflutningur til Íslands, útflutningur frá landinu, innflutningur til Færeyja, útflutningur frá Færeyjum og alþjóðleg flutningsmiðlun.“

Eimskip er mikilvægt innviðafyrirtæki í Færeyjum og umfangið er svipað á Íslandi. Þar erum við með siglingar, vöruhús, dreifum innanlands, rekur höfn og svo framvegis. Líklega verður samdrátturinn á flutningi í Færeyjum minni en á Íslandi. Útflutningur þaðan er meiri en innflutningur. Því er öflugt farið á Íslandi. Væntanlega mun innflutningur dragast minna saman í Færeyjum en hér á landi.“

Flutningsmiðlunin er ekki háð íslenska hagkerfinu. Það verður væntanlega einhver samdráttur en það sem er áhugavert í því samhengi er að þar störfum við á syllu sem snýr að hitastýrðum flutningum eins og á frosinni eða kældri matvöru. Það verður eflaust minni samdráttur á því sviði en í öðrum flutningum í heiminum.“

Flutningur yfir Atlantshafið hefur einnig vaxið með tveggja stafa tölu að undanförunu. Sú starfsemi er ótengd Íslandi nema hvað íslenskt skipafélag annast flutninginn. Viðskiptavinir okkar þar flytja fjölbreyttar vörur, allt frá mat til idnaðarvara.“

Ég get ómögulega séð fyrir hvort samdrátturinn verði fimm prósent eða tuttugu prósent. Það á eftir að koma í ljós.“

Mikil áhrif á starfsemina

Hvernig er efnahagur Eimskips í stakk búinn til að mæta samdrætti í tekjum?

„Kórónaveiran hefur haft mikil áhrif á starfsemi félagsins. Á örfáum vikum hafa um 80 prósent af þeim 800 starfsmönnum sem vinna á skrifstofu unnið að öllu eða einhverju leyti heima hjá sér. Það var krefjandi verkefni og leyst vel af hendi. Við bjuggum að þeirri reynslu að starfsfólk okkar í Kína vann heima hjá sér frá janúar þar til í þar síðustu viku þegar flestir sneru aftur á starfsstöðina.“

Við þær aðstæður þarf að tryggja að tæknin ráði við verkefnið, halda uppi góðum liðsanda, hvetja fólk áfram, og halda starfsfólki og viðskiptavinum vel upplýstum um stöðu mála. Sömuleiðis hefur þurft

Að mati FME birti skipafélagið ekki tafarlaust að rekstrarafkoma á fyrsta ársfjórðungi 2016 yrði mun betri en árið á undan.

„Málið tengist ákvörðunum sem teknar voru áður en ég hóf störf hjá Eimskip. Málið var rekið fyrir öllum dómstigum og tapaðist fyrir Hæstarétti í fyrra. Það byggðist á ólíkum skilningi um hvenær eigi að birta afkomuviðvörðun, hvort sem hún er jákvæð eða neikvæð, þegar fyrir liggur áætlan um EBITDA. Það hafði ekki reynt á þetta áður á Íslandi,“ segir hann.

Eimskip er mikilvægt innviðafyrirtæki í Færeyjum og umfangið er svipað á Íslandi.

að aðskilja deildir og tryggja að það sé ekki samgangur milli fólks við vaktaskipti, sem dæmi má nefna hjá þeim sem starfa á krönum, sem er afar mikilvægt starf í okkar rekstri.“

Horft til fjárhagslegu áhrifanna þá eiga þau eftir að koma í ljós. Eimskip býr að miklu eigin fé og riflegu lausafé,“ segir hann. Eigið fé nam 230,9 milljónum evra við lok síðasta árs eða um 36 milljörðum króna og eiginfjárhlutfallið var 44 prósent.

Mikill fastur kostnaður

„Eimskip flytur mikið magn af til dæmis áli, kísilmálmi og matvöru. En það er mikill fastur kostnaður í rekstrinum og því skiptir máli hvort samdrátturinn verður óverulegur eða mikill.“

Við höfum dregið upp nokkrar sviðsmyndir til að meta hvernig rétt sé að bregðast við ef tiltekna aðstæður koma upp í rekstrinum. Til er sviðsmynd sem gerir ráð fyrir að einhverjum starfsmönnum erlendis verði sagt upp en ekki á Íslandi. Önnur gerir ráð fyrir að einhverjar starfsmenn á Íslandi fari hlutastarfaleiðina, eins og ríkið býður upp á, og í annarri er gert ráð fyrir uppsögnum starfsmanna á Íslandi.“

Fyrir skemmstu sögðum við upp um 30 starfsmönnum erlendis. Það má segja að kórónaveiran hafi ýtt við okkur að grípa til uppsagnanna, en um var að ræða hagræðingu sem stefnt hafði verið að í einhverja mánuði.“

Vilhelm bendir á að starfsmönnum Eimskips hafi fækkað um 90 það sem af er ári, flestir þeirra hafi starfað erlendis. Tæplega helmingur starfsmanna sé erlendis en starfsmenn fyrirtækisins séu um 1.700.“

Skrifstofukúltúr

Hvað kom þér mest á óvart þegar þú tókst við stjórnartaumunum? Ég bið þig að nefna ekki hvað starfsfólkið stendur sig vel, eins og stjórnendur vilja oft draga fram, heldur kafa dýpra.

„Svo það sé sagt, þá kom mér það ekki á óvart hvað það er mikið af góðu fólki hjá Eimskip. Aftur á móti kom það þægilega á óvart hvað glettilega margir eru með langan starfsaldur, fjölmargir hafa starfað hér í 40 til 50 ár. Það er oft þannig að pabbinn eða afinn er sjómaður hjá okkur, mamman starfar á skrifstofunni og sonurinn á hafnarsvæðinu.“

En hvað kom mér á óvart? Til dæmis hvað skipuritið skiptir miklu í augum starfsmanna, það ríkir ákveðið stigveldi (e. hierarchy) og það er meiri skrifstofukúltúr en ég reiknaði með. Fyrirtækið er ekki eins snarpt í snúningum og ég myndi vilja sjá. Að sama skapi er heilmikið tækifæri fylgið í því að vinna með starfsfólkinu að því að breyta þessum hugsunarhátti. Ég hófst handa við það fljótlega eftir að ég byrjaði.“

Hvernig tekst þú á við það verkefni

Samkeppniseftirlitið hefur til rannsókna hvort Eimskip og Samskip hafi stundað ólöglegt verðsamráð. „Það er sorglegt mál sem hefur staðið í allt of langan tíma,“ segir Vilhelm og leggur áherslu á orð sín. „Rannsóknin hefur staðið í tíu ár og hefur haft mikil áhrif á rekstur félagsins. Ég finn að margir starfsmenn eru ósáttir við framkomu Samkeppniseftirlitsins. Þetta er í ferli og vonandi sér fyrir endann á því sem fyrst. Við það geta Eimskip og Samkeppniseftirlitið beint kröftum sínum í önnur verkefni,“ segir Vilhelm.

að breyta fyrirtækjameningunni?

„Að vera einn af fólkinu. Við erum að flytja höfuðstöðvarnar og þar verð ég ekki með skrifstofu. Ég vil að starfsmenn geti nálgast mig og ég hef verið skýr á því að við verðum að stytta boðleiðir. Stjórnendur verða að sama skapi að hafa sjálfstraust og hugrekki til að treysta sérfræðingum fyrirtækisins til að taka boltann og leysa málin. Fólki er treystandi. Því meira af upplýsingum sem þau hefur, því viljugra er það til að leysa málin upp á eigin spýtur og stendur sig betur í vinnunni.“

Varnarsigur í fyrra

Hvernig horfir rekstur Eimskips við þér?

„Ég hef stýrt fyrirtækinu í rúmt ár og þetta hefur verið skemmtilegur tími. Hef komið að mörgum áhugaverðum verkefnum, sum þeirra voru í vinnslu þegar ég kom og önnur hafði ég frumkvæði að. Jafnvel þótt afkoman lítið til EBITDA – það er hagnaðar fyrir skatta, afskriftir og fjármagnsliði – sem hlutfall af tekjum hafi ekki verið betri en raun ber vitni á síðasta ári, var um að ræða ákveðinn varnarsigur vegna þess að magn í flutningi minnkaði töluvert. Sá árangur náðist vegna þess að við tókum til í rekstrinum; starfsfólki var fækkað, tækni nýtt í ríkari mæli, nokkrum skrifstofum erlendis var lokað og starfsemi var hætt í tveimur löndum. Samanlagt var hagrætt um margar milljónir evra. Ég er feikilega stoltur af þeirri vinnu. Afkoman hefði ekki verið svipuð í fyrra og árið áður hefði ekki verið ráðist í þessar aðgerðir.“

Varstu með mótaða sýn á hvernig þú vilðir breyta fyrirtækinu þegar þú tókst við sem forstjóri?

„Nei, ég hafði ekki unnið fyrir flutningafyrirtæki áður og hafði ekki mótaða sýn. Fyrstu mánuðina fór ég víða um fyrirtækið, bæði hérlandis og erlendis, og spurði margra spurninga. Við það fóru hugmyndir að fæðast samhliða góðum samtölum við samstarfsfólk. Sumt þótti manni strax liggja í augum uppi á meðan aðrar hugmyndir tóku lengri tíma að fæðast.“

Var Samherji með skýra sýn á rekstur Eimskips þegar hann keypti kjölfestuhlut í fyrirtækinu?

„Já. Þeir horfðu til þess að það yrði að hagræða í rekstri og samþætta erlendu starfsemina sem hafði vaxið hratt á árunum 2014 til 2018 með yfirtökum. Það lá skýrt fyrir að það þyrfti að ná betur utan um fyrirtækið og styrkja innviði.“

Vonastu til að einhverjar af þeim tekjustöðum sem þú nefndir fyrr í viðtalinu muni vaxa meira en aðrar á næstu tíu árum?

„Verkefnið um þessar mundir er að hagræða og samþætta reksturinn og það á hug minn allan eins og sakir standa. Það verður þó ekki þannig til langframa. Það mun koma að þeim tímamarki að stjórn sest niður með framkvæmdastjórn og hugað verður að vaxtartækifærum. Það eru til dæmis tækifæri til að vaxa með viðskiptavinum okkar á Íslandi, laxeldi er áhugaverður vaxtarbroddur. Mögulega mun bætt kælitækni gera það að verkum að hægt verði að sigla lengri leiðir með ferskvöru án þess að frysta hana.“

Ómögulegt að halda uppteknum hætti

Svipmynd

Rakel Garðarsdóttir

Rakel Garðarsdóttir er einn af stofnendum Verandi sem er rúmlega tveggja ára gamalt fyrirtæki sem framleiðir húð- og hárvörur þar sem meginuppistaðan er hráefni sem falla til við aðra framleiðslu, aðallega matvælaframleiðslu, eða er alla jafna hent. Þannig er spornað gegn offramleiðslu og sóun.

Hver eru þín helstu áhugamál?

Sem betur fer breytast áhugamálin mín oft – ég er frekar hvatvís og forvitin og því alltaf að stúdera eitthvað nýtt. Ég hef mikinn áhuga á umhverfismálum og fylgist vel með þar, sérstaklega því sem tengist nýsköpun og matvælaíðnaði. Svo hef ég ótrúlega gaman af því að vera með vinkonum mínum og spjalla við þær. Ég hef líka alltaf haft mikinn áhuga á trúarhópum, því meiri öfgar, því áhugasamari verð ég. Núna hef ég verið að lesa mér mikið til um orþóðox gyðinga og búddatrú. En ætli Noregur sé ekki mitt stærsta áhugamál.

Hver er hugmyndin á bak við Verandi?

Verandi byggir á hugmyndafræði um hringrásarhagkerfi, minni sóun og bættu umhverfisvitund. Hráefnin eru algjörlega skaðlaus umhverfinu og líkama okkar og því vinnum við með náttúrunni, ekki á móti henni.

Matarsóun og umhverfisvitund hefur verið mikið í umræðunni síðastliðin misseri og hávær umræða um að það sé nauðsynlegt að taka á þeim vanda sem við stöndum frammi fyrir svo komandi kynslóðir geti átt hér blómlegt líf. Snýrtivöruiðnaðurinn hefur verið mikið inni í þeirri umræðu vegna skaðsemi margra efna sem notuð eru í vörurnar sem og slæmar framleiðsluáferðir. Við lifum á þannig tímum að það er skylda okkar að sporna við þeim vandamálum sem komandi kynslóðir standa frammi fyrir og er hugsjón Verandi sprottin út frá því.

Við höfum séð þetta mikið í sjávarútvegnum en mun minna í landbúnaði. Við erum afar stoltar af því að geta þróað háægðavörur á þennan sjálfbæra máta sem stenst fullkomlega alla samkeppni án þess að draga nokkuð úr metnaði í framleiðslunni. Mikil verðmæta-sköpun felst í því að komast ofar í virðisæðjunna með því að koma með vörur á markað með flóknari efnasamböndum.

Rakel Garðarsdóttir, ein af stofnendum Verandi, segir að fjármögnun sé helsta áskorunin í uppbyggingu nýsköpunarfyrirtækis. FRÉTTABLAÐID/ANTON BRINK

Með því að nota hliðarafurðir sem skapast í matvælaíðnaðinum í vörurnar okkar þurfum við ekki að láta framleiða fyrir okkur sérstaklega nema hluta innihaldsefna. Þetta leiðir til þess að við göngum ekki að óþörfu á auðlindir jarðar, sem eru langt frá því að vera ótakmarkaðar. Offramleiðsla á stóran þátt í hlýnun jarðar og teljum við að í framtíðinni verði meiri áhersla lögð á að endurvinna hráefni og nýta hliðarafurðir, í stað þess að vera sífellt að framleiða meira og meira. Það er í raun ómögulegt fyrir okkur að halda áfram að framleiða á þann hátt sem tíðkast hefur hingað til.

Hver hefur verið helsta áskorunin í uppbyggingu fyrirtækisins?

Ætli fjármögnunin sé ekki helsta

●● Það stoppaði bara allt. Öll plön. Við vorum í viðræðum við fjárfesta og erlend dreifingarfyrirtæki og allt í einu er bara allt sett á pásu.

áskorunin og það að halda áfram þó oft blási ansi hart á móti okkur sem erum með sprotafyrirtæki á Íslandi. Það er erfitt, flókið og dýrt að vera lítill og nýr á markaðnum þar sem samkeppni er mikil. Við erum þó einstaklega heppnar að hafa hlotið styrki frá meðal annars Tækniþróunarsjóði, Hönnunarmiðstöð, Átaki til atvinnusköpunar og Íslandsbanka sem hefur gert okkur

kleift að þróa vörurnar okkur í samvinnu við Matis og Pharmarctica.

Hefur COVID-19 haft áhrif á reksturinn eða áætlanir Verandi?

Alveg klárlega. Það stoppaði bara allt. Öll plön. Við vorum í viðræðum við fjárfesta og erlenda dreifingaraðila og fleira og allt í einu er bara allt sett á pásu. Nú bíðum við til dæmis eftir að pósturinn opni aftur fyrir flutning til Suður-Kóreu, en það var haft samband við okkur frá fríhöfninni í Seúl vegna áhuga á að selja vörurnar okkar þar. Þannig að um leið og allt opnast aftur, getum við haldið áfram að tengjast hinum stóra heimi.

En við erum mjög jákvæðar fyrir framtíðinni og ég er einstaklega forvitin um hvernig allt verður og þá helst hvort og hvað við lærum

af þessu öllu til lengdar – ætli það verði ekki mitt næsta áhugamál!

Hvað er það sem knýr þig áfram?

Fyrir mitt leyti þá hef ég ástríðu fyrir að taka þátt í að gera framtíðina og heiminn betri – og það gefur mér aukinn kraft í að halda áfram. Ég á börn og ég hef miklar áhyggjur af því hvernig græðgi og neysla er að fara með heiminn og þeirra framtíð. Reyndar hefur verið slökkt á heiminum í þessum töluðu orðum og í raun vitum við ekki hvenær hann fer aftur í gang og hvernig allt verður þá. Manneskjan er fljót að gleyma en ég vona svo innilega að við förum ekki alveg í 5. gir þá.

Það eru engir aðrir en ég og þú sem geta breytt heiminum til hins betra – af hverju ekki að reyna?

A4+

Komdu þér vel fyrir heima eða á skrifstofunni

ALLT FYRIR VINNUAÐSTÖÐUNA

á skrifstofunni & heima við

Verslaðu á einfaldan hátt á A4.is og fáðu aðstoð söluráðgjafa okkar. Hjá fyrirtækjaþjónustu A4 starfa reynslumiklir söluráðgjafar sem veita faglega og persónulega ráðgjöf er varðar innkaup á rekstar- og skrifstofuvörum.

Þú getur pantað á A4.is eða haft samband við söluráðgjafa í síma 580 0000 / panta@a4.is.

Við sjáum um að afgreiða og koma með vörurnar til þín, þú sparar bæði tíma og fyrirhöfn.

HAFÐU FJÖLPÓSTINN ÞINN Í FRÉTTABLAÐINU

Það er hvergi betri staður fyrir fjölpóst en inni í Fréttablaðinu. Auglýsingaefnið lendir á eldhúsborðinu þegar blaðið er opnað!

93.000 Íslendingar lesa Fréttablaðið daglega að meðaltali.*

Kannaðu dreifileiðir og verð í síma 550 5000 eða sendu póst á orn@frettabladid.is.

Útvegum einnig hagstæð verð í prentun.

*Prentmæling Gallup, 12 - 80 ára, okt. - des. 2019.
Mannfjöldatölur Hagstofu Íslands 2019

Sveigjanleiki skiptir sköpum

Guðlaug Kristinsdóttir, stjórnarformaður Limtré Vírnets, Securitas og framboðandi til formannsamtaka iðnaðarins.

Hagkerfi heimsins eru nær öll á hnjúnum. Ísland er þar engin undantekning og framundan er mikið verk til að tryggja upprisu lands og þjóðar. Íslenskt hugvit og handverk mun ráða miklu um árangurinn, en ekki síður stefnan sem við tökum í þessum skritnu aðstæðum.

Á undanförunum vikum hefur komið í ljós að þjóðir heims hugsa fyrst um sjálfar sig þegar hætta steðjar að. Virðisdeðja alþjóðavíðskipta er rofin, vöru- og fólkflutningar eru afar takmarkaðir og alþjóðasamningar eru í hættu. Aðstæðurnar kalla víða á breytt viðhorf, ekki síst hvað varðar sjálfbærni hagkerfa. Skyndilega sjá allir mikilvægi þess að þjóðir geti framleitt mat fyrir sjálfar sig og forgangsröðun fjármuna í þágu heilbrigðiskerfa. Allir virðast sammála um að ríki gripi til umfangsmikilla efnahagsaðgerða, svo hjól samfélagsins snúist þrátt fyrir vírusa og innilokanir.

Á sama hátt er ómetanlegt fyrir þjóðir að ráða sjálfar sínum efnahagsmálum, reka sína eigin peningastefnu og eiga sinn eigin gjaldmiðil. Kostir þess hafa sýnt sig í fyrri kreppum og þeir munu gera það núna.

Íslenskur iðnaður þekkir þetta vel. Líkt og aðrar þjóðir hafa Íslendingar tekist á við miklar efnahagsveiflur, en með sjálfstæði og sveigjanleika í farteskinu hefur okkur tekist að vinna vel úr áföllum. Nái ég kosningu sem formaður Samtaka iðnaðarins mun ég beita mér fyrir auknu alþjóðasamstarfi iðnaðarins. Ég vil að iðnaðurinn efni til meira samstarfs út fyrir Norðurlöndin og Evrópu, við systursamtök í öðrum heimsálfum og löndum sem hafa náð langt. Tækifærin eru víða og einskorðast sannarlega ekki við innri markað Evrópusambandsins.

Sum af stærstu fyrirtækjum Samtaka iðnaðarins hafa talað fyrir og jafnvel beitt sér markvisst fyrir

innngöngu Íslands í ESB og upptöku evru, þvert á vilja hins almenna félagsmanns. Það er skiljanlegt að einstök fyrirtæki berjast fyrir málum sem koma þeim sjálfum vel, en heildarhagsmunir þjóða og hagkerfa vega þyngra. Við eigum að rækta okkar eigin garð, bæta aðstæður og rekstrarskilyrði fyrirtækja án þess að gefa frá okkur friðindin sem felast í sjálfstæðinu. Ýmsar lagfæringar á rekstrarumhverfinu hafa verið gerðar og við eigum að mæta framtíðinni með metnað til að gera betur. Hér hafa stórfyrirtæki orðið til og blómstrað á alþjóðlegum samkeppnismörkuðum, en líka notið góðs af íslenskri umgjörð

Sum af stærstu fyrirtækjum Samtaka iðnaðarins hafa talað fyrir og jafnvel beitt sér markvisst fyrir innngöngu Íslands í ESB og upptöku evru, þvert á vilja hins almenna félagsmanns.

og opinberum stuðningi. Aðild að Evrópusambandinu er því ekki forsenda fyrir góðum rekstri, sjálfbærni í fyrirtækjarekstri og vexti. Við berum ábyrgð á okkur sjálf og engin þjóð tekur okkar hagsmuni fram yfir sína. Við getum lært af frábærum árangri þeirra glæsilegu íslensku fyrirtækja sem náð hafa lengst og vinna í samstarfi atvinnulífs og stjórnvalda að framgangi og vexti íslensks iðnaðar. Þar eiga þjóðabandalög eða stjórnvöld í öðrum löndum ekki að ráða för.

Að loknum heimsfaraldri mun alþjóðasamstarf og samvinna heimsálfa á milli aftur taka við sér,

en það er ljóst að heimurinn verður ekki samur. Í breyttum heimi þarf skýra stefnu, markvissan stuðning við sókn á nýja markaði og virka þátttöku í samtali um framtíð alþjóðavíðskipta. Í slíku samstarfi höfum við ýmislegt fram að færa, því hér hafa áföll og lausnir oft verið aðrar en önnur hagkerfi þekkja. Við eigum að miðla af okkar reynslu, en taka þátt í samstarfi með opnum huga og leita að tækifærum til að bæta okkar samfélag. Í samstarfi gefum við þó engan afslátt af hagsmunum lands og þjóðar, við leggjum áherslu á sjálfbærni, umhverfismál og eignarhald og forræði yfir eigin landi.

Hefur COVID-19 áhrif á mat á samrunum?

Halldór Brynjar Halldórsson lögmaður hjá LOGOS.

Vilhjálmur Herrera Þórisson lögmaður hjá LOGOS.

COVID-19 hefur þegar haft veruleg efnahagsleg áhrif á fyrirtæki jafnt hér á landi sem erlendis. Þarf ekki að fjölyrða um það að framtíð margra fyrirtækja hangir á bláþræði um þessar mundir. Við slíkar aðstæður er ekki óeðlilegt að fyrirtæki skoði mögulegan ávinning af sameiningu starfsemi eða kaupum á eignum, til dæmis í þeim tilgangi að ná fram samlegðar-áhrifum og tryggja að eignir hverfi

ekki af markaði. Í slíkum tilfellum þarf að gefa samrunareglum samkeppnislaga nr. 44/2005 sérstakan gaum.

Þegar fyrirtæki eru á barmi gjaldþrots getur Samkeppniseftirlitið í undantekningartilvikum og að vissum skilyrðum uppfylltum fallist á að heimila samruna fyrirtækja þrátt fyrir að sýnt sé að hann leiði til rökunar á samkeppni, ef slík niðurstaða er óhjákvæmileg vegna markaðsaðstæðna og stöðu hins yfirtekna félags. Er þessi regla nefnd reglan um fyrirtæki á fallanda fæti (e. failing firm defence). Er rökinn með reglunni meðal annars þau að það sé í þágu langtímahagsmuna neytenda að framleiðslutæki haldist í rekstri þrátt fyrir að keppendum á markaði fækki við samruna.

Skilyrði þess að heimila beri samruna á grundvelli reglunnar um fyrirtæki á fallanda fæti eru þrjú. Hefur verið litið svo á í dómaframkvæmd að skilyrðin þurfi að meginstefnu til öll að vera uppfyllt fallist sé á beitingu reglunnar þótt hafa verið hliðsjón af sérkennum hvers markaðar fyrir sig við beitingu hennar.

Í fyrsta lagi þarf að sýna fram á að hið yfirtekna félag muni hverfa af markaði í náninni framtíð hvort sem er. Alla jafna nægir að sýna fram á

Má af því ráða að Samkeppniseftirlitið hafi skilning á þeim aðstæðum sem uppi eru og viðurkenni að það muni eftir föngum láta reyna á málalátunnað samrunaaðila sem byggir á því að hið yfirtekna sé á fallandi fæti.

að fyrirtækið stefni í þrot að öllu óbreyttu til þess að uppfylla þetta skilyrði og af þeim sökum muni það hverfa af markaði.

Í öðru lagi þarf að sýna fram á að ekki sé fyrir hendi kostur sem kæmi til með að raska samkeppni með vægari hætti en samruninn, s.s. með samruna við annað fyrirtæki. Erfitt getur verið að sýna fram á með öyggjandi hætti að þetta skilyrði sé uppfyllt, enda oft skammur tími sem aðilar hafa til að taka yfir fyrirtæki á fallanda fæti og getur sönnunarstaðan verið erfið. Að meginstefnu til dugur að sýna fram á að engir aðrir hugsanlegir kaupendur séu til staðar eða annar kostur myndi ekki leiða til vægari rökunar á samkeppni. Alla jafna myndi

hjalpa ef unnt er að sýna fram á raunverulega tilraun til að leita að öðrum kostum, meðal annars ef fyrirtæki hefur verið í söluferli í einhvern tíma og hefur notið aðstoðar sérfræðinga við leit að mögulegum kaupendum án árangurs.

Í þriðja lagi þarf að sýna fram á að eignir fyrirtækisins myndu hverfa af markaði ef ekki kæmi til samrunans. Í framkvæmd hefur þetta skilyrði verið talið uppfyllt þegar sýnt er fram á að markaðshlutdeild muni, hvort sem af samrunanum verður eða ekki, fara að minnsta kosti að stærstum hluta til yfirtökufélagsins. Hefur þetta skilyrði einnig verið talið uppfyllt þegar hinn kosturinn er að selja eignir fyrirtækisins úr landi.

Um undantekningarreglu er að ræða og er hún af þeim sökum túlkun þröngt af Samkeppniseftirlitinu. Liggur fyrir að erfitt getur verið að færa sönnur á að öll skilyrðin séu uppfyllt, þá ekki síst annað skilyrðið, enda liggur fyrir að yfirtaka á félagi sem er á barmi gjaldþrots, eða kaup á eignum þess, þarf að ganga hratt og snurdulaust fyrir sig og gefst oft ekki tími til að kanna til þrautar hvort aðrir hugsanlegir kaupendur séu til staðar.

Samkeppniseftirlitið hefur birt

sérstaka upplýsingasíðu sem til-einkuð er beitingu samkeppnisreglna og samkeppniseftirlits vegna efnahagsáhrifa COVID-19. Þar má finna vísbendingar um hvar áherslur eftirlitsins muni liggja á komandi misserum. Má af því ráða að Samkeppniseftirlitið hafi skilning á þeim aðstæðum sem uppi eru og viðurkenni að það muni eftir föngum láta reyna á málalátunnað samrunaaðila sem byggir á því að hið yfirtekna fyrirtæki sé á fallanda fæti.

Í slíkum tilvikum þurfa samrunaaðilar að treysta á skjóta og sveigjanlega afgreiðslu Samkeppniseftirlitsins þar sem samrunaaðilar í slíkri aðstöðu geta hreinlega ekki beðið í lengri tíma eftir því að fá úr því skorið hvort fyrirtæki muni í sjáanlegri framtíð hrökklast af markaði vegna efnahagsörðugleika ná samruninn ekki fram að ganga. Þetta kallar þó á það að fyrirtæki þurfa að vera í stakk búin að sýna fram á með gögnum að samruni muni ekki hafa skaðleg samkeppnisleg áhrif í för með sér eða að þröng skilyrði varnarinnar um fyrirtæki á fallanda fæti séu fyrir hendi. Skiptir því verulegu máli hvernig viðskiptin eru bæði undirbúin og framkvæmd.

BRÁÐUM KEMUR BETRI TÍÐ

**SJÁUM UM VIÐHALD FASTEIGNA
FYRIR HÚSFÉLÖG, EINSTAKLINGA
OG STOFNANIR**

HÁPRÝSTIPVOTTUR

MÚRVIÐGERÐIR

FLÍSALÖGN

MÁLUN

HELLULAGNIR

HJÓL
ATVINNULÍFSINS

Hjól atvinnulífsins ehf. – Alhliða verktaka
Borgartúni 3
105 Reykjavík
Símar: 8446829 / 6624514
Netfang: hjolatvinnulifsins@gmail.com

kjörvari STEINVARI

Skotsilfur

Móðir allra kreppa

Íslenska hagkerfið er að fara að sigla inn í dýpri kreppu en við höfum lengi séð. Haft var eftir

Bjarna Benediktsson, fjármála- og efnahagsráðherra, í kvöldfréttum RÚV á þriðjudag að efnahagskreppan vegna kórónaveirunnar stefndi í að verða ein sú dýpsta hér á landi í hundrað ár. Til þess að sú verði raunin þarf samdráttur landsframleiðslu að verða meiri en árið 2009 þegar hann var 6,5 prósent. Ef samdrátturinn nær 14 prósentum, eins og árið 1920, verður hann sá mesti frá að minnsta kosti 1870.

Dómínóáhrif

Fasteignarísarnir eru í þröngri stöðu. Verslanir þrýsta á lækkun leigu og benda á að greiðslu- frestur dugi skammt þegar við

blasir tekjuhrun. Fasteignafélögin þora hins vegar ekki að ræða við tiltekna verslanir um afslætti, vitandi að slíkar tilslakanir geti gefið fordæmi sem aðrar verslanir geta bent á. **Helgi S. Gunnarsson**, forstjóri Regins, hefur sagt félagið ekki geta tekið á sig það högg sem fælist í lækkun leigu. Í ofanálag hjálpa aðgerðir stjórnvalda félögum lítið við að koma til móts við leigutaka enda er launakostnaður þeirra lágur í stóra samhenginu. Veruleg lækkun fasteignagjalda væri mun áhrifaríkari aðgerð.

Vel gert

Það kom mörgum á óvart þegar Icelandair Group greindi frá því fyrir helgi að það hefði, í miðjum heimsfaraldri, lokið sölu

á 75 prósentu hlut í hótélkeðju sinni til malasísku fyrirtækjasamsteypunnar Berjaya. Vissulega var kaupverðið lækkað á lokametrinum, í ljósi aðstæðna, en það hlýtur að teljast aukaatriði í stóra samhenginu. Félagið var komið í þrönga stöðu í viðræðunum og því var það vel af sér vikið hjá **Bogi Nils Bogasyni** forstjóra og félögum að ná að leiða málið til lykta.

Ítalía siglir inn í djúpa kreppu

Sóttþreinsandi efnum dreift á dómkirkjutorgi Milanóborgar. Atvinnuleysi á Ítalíu hefur ekki aukist jafn hratt frá því í fjármálakreppunni árið 2009 en greinendur vara við því að kreppan sem hagkerfi landsins siglir nú inn í verði umtalsvert dýpri en fyrri kreppur. Vísitala innkaupastjóra bendir til þess að umsvif í þjónustugeiranum á evrusvæðinu hafi hvergi minnkað eins mikið og hratt á síðustu vikum og á Ítalíu. MYND/AFP

Barist við vindmyllur

Ásdís Kristjánsdóttir forstöðumaður efnahagssviðs Samtaka atvinnulífsins

Um ræðu um verðbólgu og verðtryggingu lána rifjast upp skáldsagan um Don Kíkóta sem gerði sér far um að berjast við ímyndaða eða alla jafnan hættulausa óvini. Á meðan veitingastaðir standa auðir, hótél eru tóm, margar verslanir hafa lokað dyrum sínum og við blasir einn mesti samdráttur lýðveldissögunnar skýtur upp kollinum sú krafa að verðtryggð lán heimila skuli fryst vegna ótta um komandi verðbólguþak.

Neysla heimila einkorðast í dag fyrst og fremst við nauðsynjavörur, þótt raftæki og líkamsræktarvörur séu helst undantekning frá því. Varnaraðgerðir stjórnvalda gegn COVID-19 sjúkdómnum hafa líkt og við var að búast bein áhrif á aðgengi og kaup heimila á neysluvörum og þjónustu. Á fyrstu viku samkomubannsins mældist meðal annars 44% samdráttur í innlendri kortaveltu miðað við sömu viku fyrir ári samkvæmt nýbirtum tölum Hag-

stofu Íslands. Föt, skór, húsbúnaður, veitingastaðir, hótélgisting, flugfargjöld, klipping og snyrting eru dæmi um neysluvörur sem varla mælast til neyslu þessa dagana. Við bætist frosinn fasteignamarkaður og verðlækkun á hrávörum og olíu, en heimsmarkaðsverð á olíu hefur lækkað um 55% frá áramótum sem dæmi.

Kraftar fallandi eftirspurnar, mikils framleiðslulaka og verðhjöðunar vegna lækkunar hrávöruverðs og alþjóðlegrar verðbólguhorfa vega einfaldlega þyngra um þessar mundir en verðhækkun innfluttra neysluvara vegna 15% veikingar krónunnar frá áramótum. Seðlabankinn og greiningaraðilar spá hóflegri verðbólgu fram undan og fjárfestar vænta þess að verðbólga til skamms og meðalangs tíma verði í kringum verðbólgu markmið Seðlabankans. Þá eru væntingar um frekari vaxtalækkunir Seðlabankans. Skaðinn af því að kippa verðtryggingunni úr sambandi getur haft varanleg áhrif á fjármálamarkaði og leitt til mun hærri vaxtakostnaðar heimila og fyrirtækja en ella. Frysting verðtryggðra lána hljómar eins og einföld aðgerð en hún er mun flóknari í raunveruleikanum og kostnaðurinn er langtum meiri en sá vandi sem talið er að slík aðgerð leysi.

Skaðinn af því að kippa verðtryggingunni úr sambandi getur haft varanleg áhrif á fjármálamarkaði og leitt til mun hærri vaxtakostnaðar heimila og fyrirtækja en ella.

Óvinurinn er þarna úti

Hinn raunverulegi óvinur er hins vegar ákaflega sýnilegur, efnahagslegur kostnaður vegna COVID-19 mun hlaupa á mörg hundruð milljörðum króna. Kostnaðurinn er mældur í formi minnkandi verðmætasköpunar, fækkunar starfa, vaxandi atvinnuleysis og algers hruns í tekjum fyrirtækja. Efnahagslegt áfall sem dreifist á alla, fyrirtæki og heimili. Ólíkt fyrri samdráttarskeiðum sem vanalega haldast í hendur við gengisfall og verðbólguþak, koma áhrifin nú fram af fullum þunga í raunhagkerfinu. Spár gera ráð fyrir að atvinnuleysi í apríl nái sögulegum hæðum og verði 14% á sama tíma, miðað við að 20 þúsund fari á hlutabætur, og forsendur eru til að ætla að landsframleiðslan dragist umtalsvert meira saman en í fjármálakreppunni fyrir rúmum 10 árum.

Aðgerðir stjórnvalda beinast að því að lágmarka efnahagslegt tjón

vegna faraldursins. Fyrsti aðgerðapakinn leit dagsins ljós í síðasta mánuði. Þá hefur Seðlabankinn lækkað stýrivexti um eitt prósentustig, aukið útlánagetu bankakerfisins um 400 milljarða króna og lofað 150 milljarða króna magnbundinni íhlutun með fyrirhuguðum kaupum ríkisskuldabréfa á markaði til að miðla stýrivaxtalækkunum bankans betur til lántakenda. Allar aðgerðir sem kynntar hafa verið lofa góðu en meira þarf að koma til. Efnahagshorfur hafa snarversnað frá því aðgerðirnar voru kynntar. Um þessar mundir standa stýrivextir Seðlabankans í 1,75% sem eru sögulega lágir nafnvextir en háir raunstýrivextir þegar lítið er til yfirvofandi framleiðslulaka. Þá eru raunvextir hærri hér en víða annars staðar.

Stjórnvöld boða útfærslu á næsta aðgerðapakka strax eftir páska og miðað við efnahags- og verðbólguhorfur er ekki spurning hvort, heldur hversu mikið Seðlabankinn lækkar stýrivexti á næstunni. Enn er beðið eftir því að Seðlabankinn hefji fyrirhuguð kaup ríkisskuldabréfa, það gerist vonandi fljótlega. Nú ríkir krisuástand. Þá skiptir öllu máli að viðbrögð stjórnvalda og Seðlabankans séu skjót og skilaboðin skýr. Beðið er eftir aðgerðum. Óvinurinn er þarna úti og hann er ekki ímyndaður.

Áhrif Covid á fjármál heimilanna

Sigríður Laufey Jónsdóttir forstöðumaður þjónustu- og lögfræðisviðs Creditinfo.

Kórónafaraldurinn mun koma til með að hafa veruleg áhrif á fjárhag fjölmargra heimila á næstu vikum og mánuðum. Mikilvægt er að gera sér grein fyrir því hvernig best er að mæta þeim

áskorunum sem fram undan eru til að lágmarka áhrifin á fjárhag heimilisins. Einna mikilvægast er að leita allra leiða til að forðast vanskil en þau geta haft töluverð áhrif á niðurstöðu lánsþæfismats og þannig á lánamöguleika í náinni framtíð.

Ef greiðsluvandi er til staðar er ráðlegt að kanna hvaða lausnir eru í boði hjá viðkomandi lánveitanda. Flestir bjóða nú þegar upp á frystingar á afborgunum lána fyrir þá sem sjá fram á að geta ekki staðið í skilum vegna aðstæðna tengdum faraldurinum. Þessar frystingar lána hafa ekki áhrif á lánsþæfismat.

Jafnvel þó greiðsluvandinn tengist ekki beint þeim aðstæðum sem nú eru uppi er full aðstæða til að leita til lánveitenda og kanna hvort einhver úrræði séu í boði. Jafnframt má leita til Umboðsmanns skuldara sem veitir einstaklingum aðstoð við að ná yfirsýn yfir fjármál sín og leita leiða til lausna á fjárhagsvanda.

Vextir á lánnum eru nú í sögulegu lágmarki og því góður tími til að skoða hvort endurfjármögnun borgi sig. Í mörgum tilfellum má spara töluverðan vaxtakostnað yfir lánstíma fasteignalána. Með hraðri þróun á sjálfvirkum lausnum hefur

ferlið aldrei verið auðveldara. Þá er endurfjármögnun töluvert ódýrari en áður þar sem lántökugjöld voru lækkuð og sett þak á uppgreiðslugjöld lána með breytingum á lögum um fasteignalán.

Auk þeirra úrræða sem eru í boði hjá bönkum og fjármálafyrirtækjum kynnti Ríkisstjórn Íslands nýlega ýmis úrræði sem ætlað er að styðja við heimilin í kjölfar Kórónufaraldursins. Þar má nefna aukinn rétt til útgreiðslu atvinnuleysisbóta, sérstakan barnabótaauka og heimild til úttekta séreignarsparnaðar. Við mat á því hvort nýta eigi

þá heimild þarf að horfa til þess að séreign mun reynast mörgum einstaklingum afar dýrmæt þegar þeir komast á eftirlaunaaldurinn og það getur því verið stór ákvörðun að ganga á þann sjóð í dag. Aftur á móti getur það verið nauðsynlegt og skynsamlegt að nýta þessa heimild til að brúa bil í einhvern tíma.

Það eru ýmsar leiðir til að takast á við þær áskoranir sem fram undan eru svo langtímaáhrif á fjárhag heimilisins verði sem minnst. Mestu skiptir að bregðast við og kanna hvað er í boði og velja það sem best hentar hverjum og einum.

Ennþá meira úrval af listavörum

WorkPlus
Strigar frá kr. 195

Kolibri penslar
Handgerðir þýskir penslar
í hæsta gæðaflokki
á afar hagstæðu verði

Kolibri trönur
í miklu úrvali, gæða-
vara á góðu verði

Listverslun.is

Verkfæralagerinn

Smáratorgi 1, 201 Kópavogi, sími 588 6090, vl@verkfaeralagerinn.is
Mán.-fim. kl. 9-18, fös. kl. 9-18:30, lau. kl. 10-18, sun. kl. 12-17

SKOÐUN

Kristinn
Ingi Jónsson

Betur má ef duga skal

Þær efnahagsaðgerðir sem stjórnvöld og Seðlabankinn hafa gripið til á síðustu vikum í því skyni að milda það þunga högg sem hagkerfið verður fyrir vegna heimsfaraldurs kórónaveirunnar eiga sér enga hliðstæðu í íslenski hagsögu.

Á meðan aðgerðir stjórnvalda miða að því að skjóta tímabundnu skjóli yfir heimili og fyrirtæki, svo sem með því að fresta gjöldum, ábyrgjast helming brúarlána og taka á sig launakostnað þeirra sem lækka í starfshlutfalli, hefur Seðlabankinn gert það sem í hans valdi stendur til þess að blása lífi í lamað hagkerfið. Stýrivextir hafa aldrei verið lægri, útlánageta viðskiptabankanna hefur verið stóraukin og bankinn hefur boðað sín fyrstu kaup á ríkisskuldabréfum.

Þannig hafa peningamál og ríkisfjármál unnið saman í því augnamiði að bregðast við þeim bráðavanda sem við blasir í efnahagsmálum landsins. Það hefur skipt sköpum í varnarbaráttunni.

En betur má ef duga skal.

Aðstæður í heimsbúskapnum hafa breyst hratt til verri vegar á allra síðustu vikum. Við siglum nú í gegnum efnahagskreppu sem er ólík öllum öðrum kreppum. Heilu samfélögin hafa lamast, stór hluti atvinnulífs um allan heim hefur stöðvast, tekjugrundvöllur fjölmargra fyrirtækja er brostinn og atvinnuleysi er að rjúka hratt upp.

Við þessari stöðu þarf að bregðast sem allra fyrst. Á meðan mögulegt er að vinda ofan af kröftugum og snörum aðgerðum þegar aðstæður batna geta of væg og síðbúin viðbrögð reynst okkur afar kostnaðarsöm til framtíðar.

Til dæmis er ekki víst að það tímabundna skjól sem stjórnvöld hafa veitt atvinnulífinu dugi lengur til. Skjólið hjálpar vafalaust mörgum fyrirtækjum að forðast gjaldþrot, í það minnsta á meðan faraldurinn gengur yfir, en það frestar aðeins vandanum um tíma. Skuldadagar munu renna upp fyrr en síðar.

Hætt er við því að skuldum vafin fyrirtæki muni hvorki hafa bolmagn né getu til þess að nýta þau tækifæri sem bjóðast þegar það rofar til með þeim afleiðingum að hagkerfið mun ekki ná þeirri viðspyrnu sem það þarf á að halda.

Aðrar aðgerðir – sem fælu í sér minni skuldsetningu fyrir fyrirtæki – gætu til að mynda falist í eftirgjöf gjalda, umtalsverðri lækun skatta og hagræðingu í rekstri hins opinbera á móti, afnámi tryggingagjalds og niðurfellingu skattskulda.

Auk þess að hjálpa fyrirtækjum að takast á við þann bráðavanda sem þau standa frammi fyrir væru slíkar aðgerðir til þess fallnar að lyfta þeim hratt upp úr öldudalnum þegar faraldurinn hefur loks gengið yfir.

Haukur í stjórn Íslenskra fjárfesta

Haukur Hafsteinsson, fyrrverandi framkvæmdastjóri Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins (LSR), hefur tekið sæti í stjórn Íslenskra fjárfesta. Kemur hann nýr í stjórn verðbréfafyrirtækisins í stað Ingunnar A. Kro, fyrrverandi framkvæmdastjóra skrifstofu- og samskiptasviðs Skeljungu, en hún var kjörin í stjórn tryggingafélagsins Sjóvár nú í mars.

Haukur
Hafsteinsson.

Haukur lét af störfum sem framkvæmdastjóri LSR, stærsta lífeyrissjóðs landsins, síðastliðið sumar eftir að hafa stýrt sjóðnum í 34 ár samfleytt. Auk

Hauks eru þau Dagný Hrönn Pétursdóttir, sem er jafnframt stjórnarformaður, og Jóhannes Árnason í stjórn verðbréfafyrirtækisins.

Íslenskir fjárfestar fengu starfsleyfi sem verðbréfafyrirtæki árið 2016 og eru í eigu sex starfsmanna félagsins. Hlutdeild Íslenskra fjárfesta í hlutabréfaviðskiptum á Aðalmarkaði Kauphallarinnar í fyrra nam um átta prósentum en í skuldabréfaviðskiptum var hlutdeildin um 12 prósent. Hagnaður félagsins á árinu 2018 nam tæplega 53 milljónum. – hae

06.04.2020

Með þessu vildum við tryggja kaupmátt, verja heimilin og mögulega bjarga nokkur hundruð störfum í leiðinni.

Ragnar Þór Ingólfsson, formaður VR

Hjálparlína PwC

– Aðstoð við fyrirtæki og smærri rekstraraðila

Í ljósi áhrifa útbreiðslu COVID-19, sem skapar áður óþekktu stöðu í íslensku samfélagi og efnahagslífi, höfum við hjá PwC sett saman teymi sérfræðinga sem hefur kynnt sér ítarlega aðgerðir ríkisstjórnarinnar, sveitarfélaga og annarra hagsmunaaðila.

Við erum boðin og búin að svara spurningum ykkar um þessar aðgerðir stjórnvalda, aðrar mögulegar lausnir eða önnur rekstrartengd mál sem brenna á ykkur á þessum óvissutímum.

Sameinumst um að bjarga verðmætum og veita sem besta viðspyrnu fyrir íslenskt efnahagslíf og samfélag.

Hjálparlína PwC er aðgengileg á www.pwc.is

Þú velur um að senda inn skriflega fyrirspurn eða fá símtal frá sérfræðingi okkar.

